

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĐI
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼Đ¼

KIŐLİK LİFLİK KETEN TESCİL RAPORU

1.EFE 35

2. CEMRE 35

ANKARA - 2024

CEMRE VE EFE KIŞLIK LİFLİK KETEN ADAY ÇEŞİTLERİNİN TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

2022 ve 2023 yıllarında Keten tarımsal değerleri ölçme denemelerinde yer alan ve denemelerdeki sürelerini dolduran çeşit adayları “Efe ve Cemre”; standart olarak kullanılan çeşitlerle “Hermes, Sarı 85 ve Yılmaz” birlikte iki yıl süreyle keten tarımına uygun bölgeler dikkate alınarak seçilen; Denizli, İzmir (Menemen-Selçuk-Tire) ve Samsun lokasyonlarında kurulmuştur. Denemelerin sonucunda Sap verimi, Lif oranı, Lif verimi ve 1000 tohum ağırlığı gibi veriler ile fenolojik gözlem değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

Denemelerde her yıl elde edilen verilerle varyans analizi, 2 yıllık verilerle de stabilite analizi yapılmıştır.

Efe 35; Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’ne ait çeşit adayı; sap veriminde 807,3 kg/da ile ab grubuna girerek sap verimi sırlamasında 2. Sırada yer almıştır.

Lif veriminde ise 235,7 kg/da ile ab grubuna girerek 2. Sırada yer almıştır.

Lif oranında ise %28,0 ile 1. Sırada yer almıştır.

Cemre 35; Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’ne ait çeşit adayı; sap veriminde 768,9 kg/da ile b grubuna girerek sap verimi sırlamasında 3. Sırada yer almıştır.

Lif veriminde ise 224,3 kg/da ile ab grubuna girerek 2. Sırada yer almıştır.

Lif oranında ise %27,6 ile 2. Sırada yer almıştır.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

Çizelge 1. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı Sap Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler		Samsun	İzmir/Menemen	Denizli	İzmir/Tire	Ortalama	V.S.
1	Hermes (st)	683.0	802.8 ab	372.4	630.8	622.2	5
2	Sarı-85 (st)	760.3	746.0 c	346.3	698.0	637.6	3
3	Yılmaz (st)	651.5	828.7 a	410.8	751.1	660.5	1
4	Efe 35	581.0	811.3 ab	424.0	732.4	637.2	4
5	Cemre 35	651.8	789.0 b	385.3	751.9	644.5	2
F		ÖD	**	ÖD	ÖD	ÖD	
%VK		11,9	2,5	10,0	14,3	10,6	
AÖF		-	31,05	-	-	-	
Lokasyon Ortalaması		665.5	795.6	387.8	712.8		

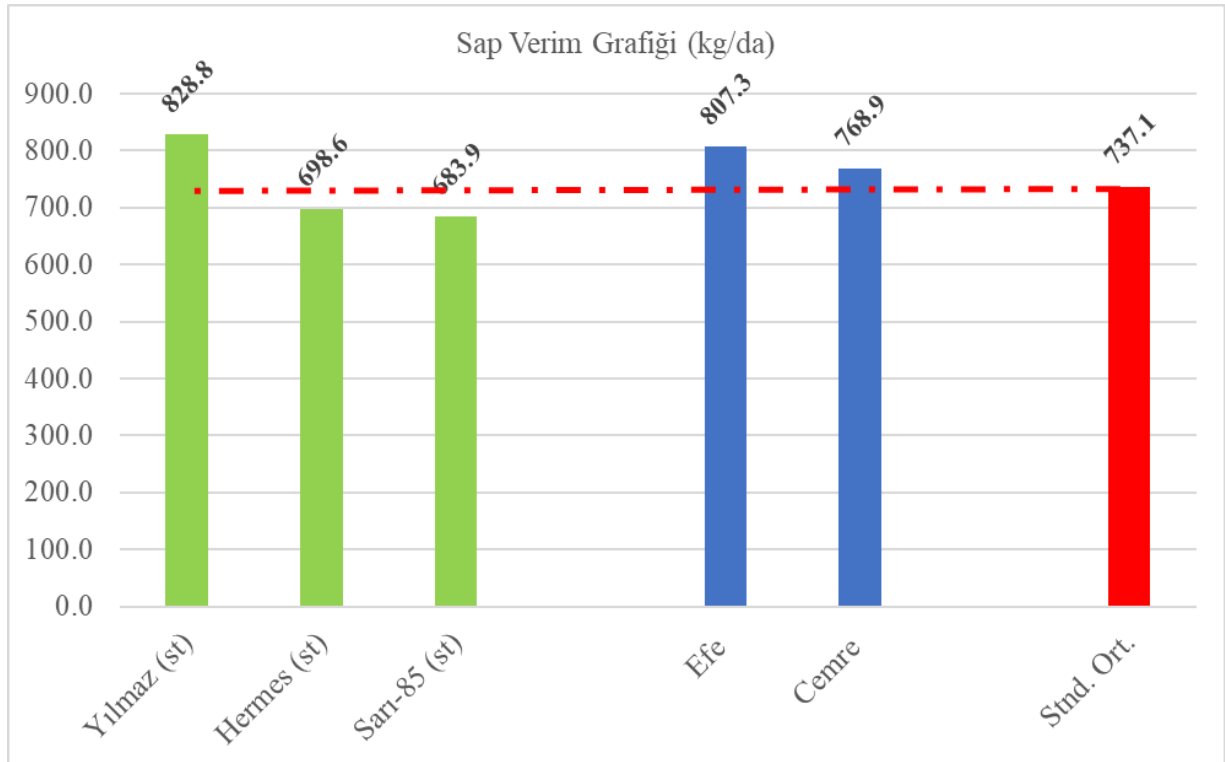
Çizelge 2. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2023 Yılı Sap Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler		İzmir/Menemen	İzmir/Selçuk	İzmir/Tire	Ortalama	V.S.
1	Hermes (st)	892.1 bc	629.5 b	879.7 b	800.4 c	4
2	Sarı-85 (st)	769.8 c	626.3 b	840.7 b	745.6 c	5
3	Yılmaz (st)	1064.4 ab	871.4 a	1224,0 a	1053.2 a	1
4	Efe 35	1124.3 a	861.1 a	1117.3 a	1034.3 ab	2
5	Cemre 35	1010.8 ab	791.6 a	1001.6 ab	934.7 b	3
F		*	**	*	**	
%VK		13,9	12,5	15,0	14,2	
AÖF		208,1	145,6	234,5	107,3	
Lokasyon Ortalaması		972.3	756.0	1012.7		

Çizelge 3. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022-2023 Yılı Sap Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Samsun	İzmir/Menemen		İzmir/Tire		İzmir/Selçuk	Denizli	Genel Ortalama		V.S.	
	2022	2022	2023	2022	2023	2023	2022				
Hermes (st)	683.0	802.8	892.1	630.8	879.7	629.5	372.4	698.6	c	4	
Sarı-85 (st)	760.3	746.0	769.8	698.0	840.7	626.3	346.3	683.9	c	5	
Yılmaz (st)	651.5	828.7	1064.4	751.1	1224.0	871.4	410.8	828.8	a	1	
Efe 35	581.0	811.3	1124.3	732.4	1117.3	861.1	424.0	807.3	ab	2	
Cemre 35	651.8	789.0	1010.8	751.9	1001.6	791.6	385.3	768.9	b	3	
F %VK AÖF								** 13,1 52,7			

Grafik 1. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022-2023 Yılı Sap Verim Grafiği (kg/da)

Çizelge 4. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerinde Yer Alan Çeşitlere Ait 2022 Yılı Lif Oranları (%) ve Lif Verimleri (kg/da)

Çeşitler		Samsun		İzmir/Menemen		Denizli		İzmir/Tire		Genel Ortalama		L.V.S.				
		Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)					
1	Hermes (st)	25.8	176.5	22.3	178.6	bc	19.4	72.7	bc	24.0	150.6	b	22.9	144.6	b	4
2	Sarı-85 (st)	24.0	182.5	22.3	166.2	c	18.7	64.9	c	20.2	140.4	b	21.3	138.5	b	5
3	Yılmaz (st)	22.8	147.8	24.3	201.3	a	21.3	87.6	ab	23.7	177.8	ab	23.0	153.6	ab	3
4	Efe 35	26.5	153.5	24.6	200.0	a	21.6	91.6	a	24.0	173.6	ab	24.2	154.7	ab	2
5	Cemre 35	24.8	196.0	24.0	189.7	ab	21.3	82.0	abc	26.3	198.0	a	24.1	166.4	a	1
F			ÖD			*			*			*			*	
VK%			21.6			7,3			15.1			14.7			15.9	
AÖF			-			21.1			18.5			37.9			17.1	

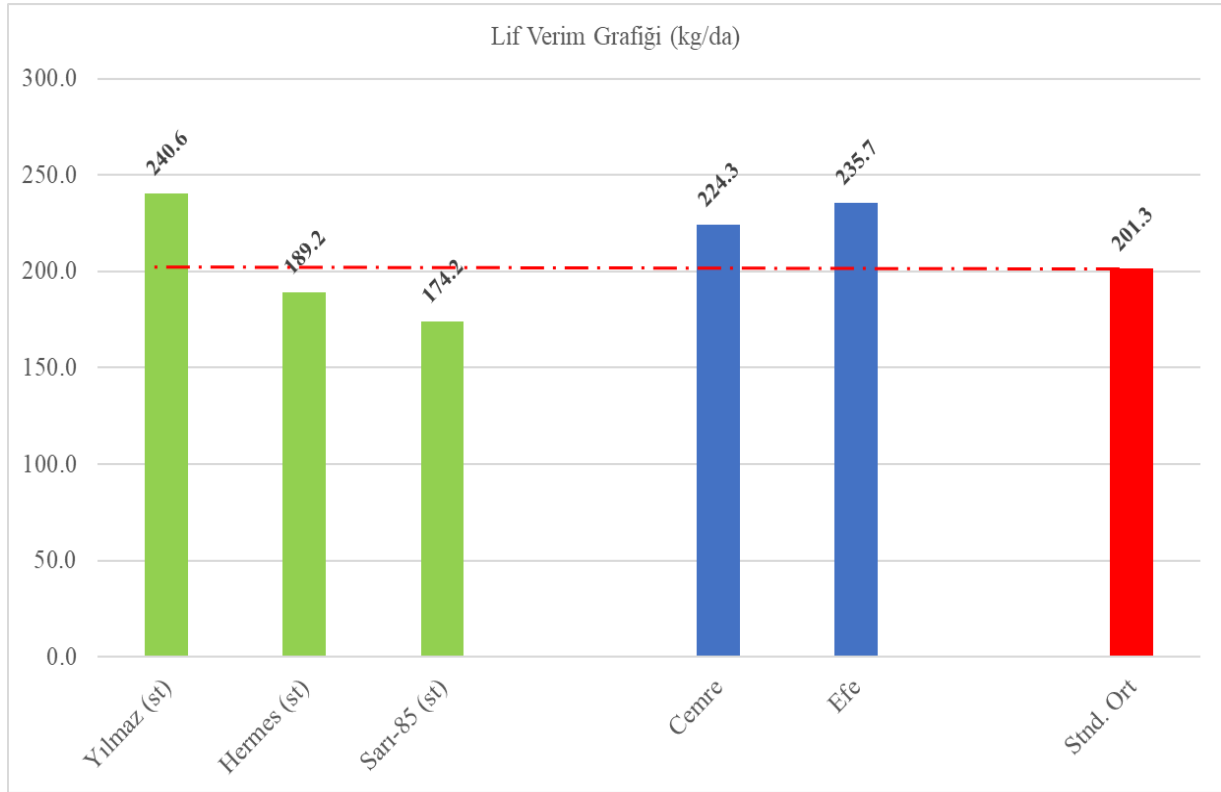
Çizelge 5. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerinde Yer Alan Çeşitlere Ait 2023 Yılı Lif Oranları (%) ve Lif Verimleri (kg/da)

Çeşitler		İzmir/Menemen		İzmir/Selçuk		İzmir/Tire		Genel Ortalama		L.V.S.						
		Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)							
1	Hermes (st)	33.0	297.7	ab	29.5	185.9	bc	29.8	262.7	c	30.8	248.8	c	4		
2	Sarı-85 (st)	30.5	234.5	b	29.5	185.2	c	29.0	245.5	c	29.7	221.7	c	5		
3	Yılmaz (st)	34.3	365.8	a	33.3	290.9	a	33.8	413.0	a	33.8	356.6	a	1		
4	Efe 35	33.8	379.3	a	33.0	284.7	a	32.8	367.0	ab	33.2	343.7	ab	2		
5	Cemre 35	33.5	337.8	a	31.3	248.0	ab	31.8	318.6	bc	32.2	301.5	b	3		
F			*			**			**			**			**	
VK%			17,2			16,9			17,6			17,4			42,5	
AÖF			85,7			62,2			87,0			42,5				
Lokasyon Ortalaması			323,0			238,9			321,4							

Çizelge 6. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 - 2023 Yılı Lif Oranları (%) ve Lif Verimleri Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Samsun		İzmir/Menemen				İzmir/Tire				İzmir/Selçuk		Denizli		Genel Ortalama		L.V.S.	
	2022		2022		2023		2022		2023		2023		2022		Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)		
	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)	Lif Oranı (%)	Lif Verimi (kg/da)				
Hermes (st)	25.8	176.5	22.3	178.6	33.0	297.7	24.0	150.6	29.8	262.7	29.5	185.9	19.4	72.7	26.3	189.2	b	4
Sarı-85 (st)	24.0	182.5	22.3	166.2	30.5	234.5	20.2	140.4	29.0	245.5	29.5	185.2	18.7	64.9	24.9	174.2	b	5
Yılmaz (st)	22.8	147.8	24.3	201.3	34.3	365.8	23.7	177.8	33.8	413.0	33.3	290.9	21.3	87.6	27.6	240.6	a	1
Efe 35	26.5	153.5	24.6	200.0	33.8	379.3	24.0	173.6	32.8	367.0	33.0	284.7	21.6	91.6	28.0	235.7	a	2
Cemre 35	24.8	196.0	24.0	189.7	33.5	337.8	26.3	198.0	31.8	318.6	31.3	248.0	21.3	82.0	27.6	224.3	a	3
F															**			
%VK															18,0			
AÖF															20,3			

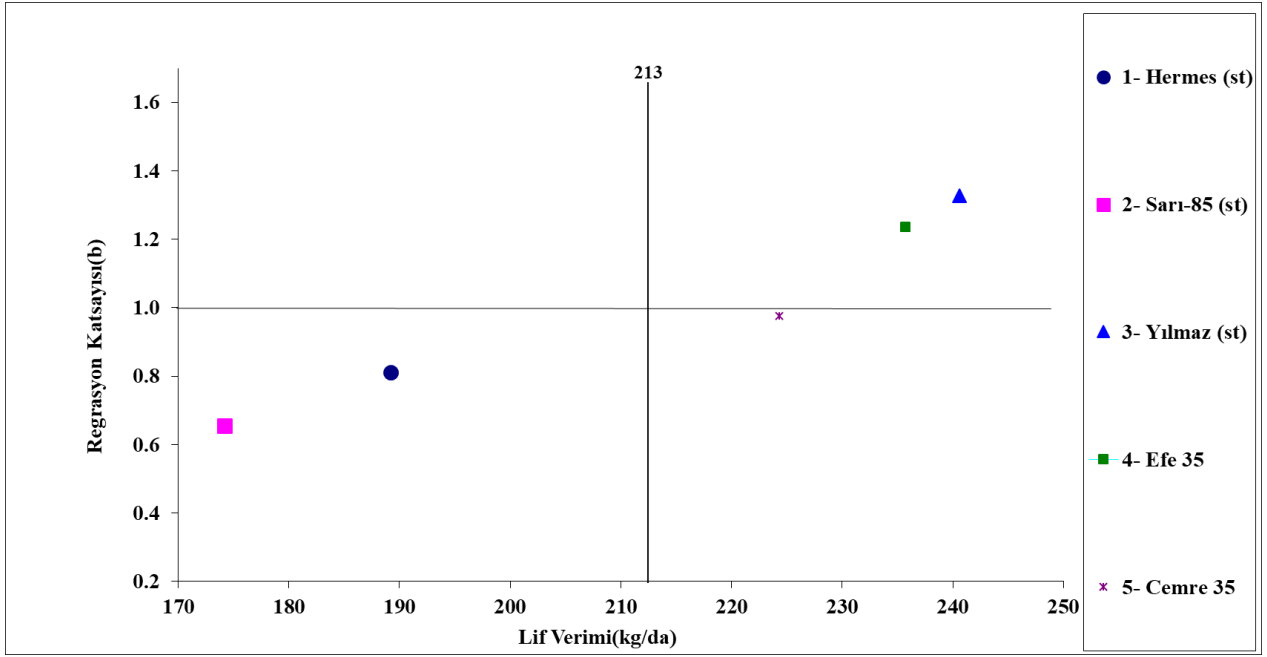
Grafik 2. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022-2023 Yılı Lif Verim Sonuçları (kg/da)

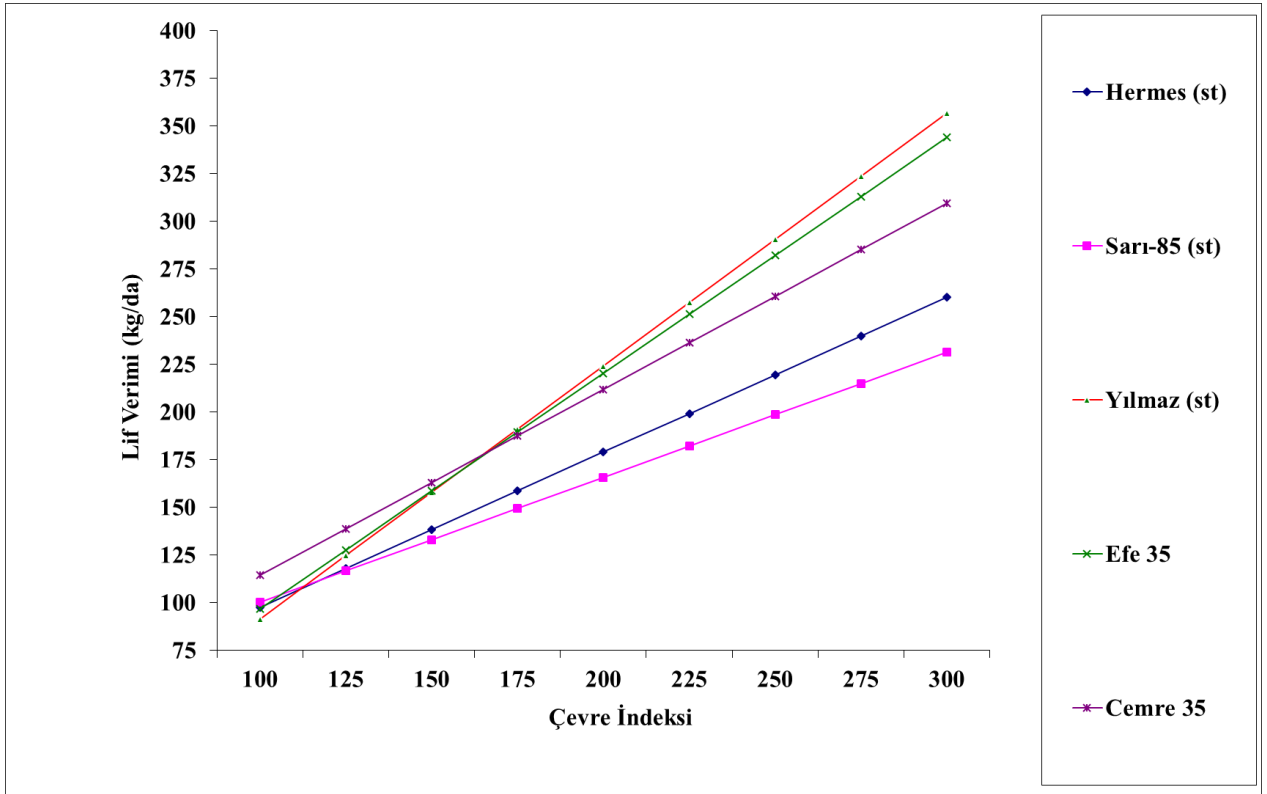
Çizelge 7. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Lif Verim Sonuçlarına Ait Stabilite Parametreleri

Çeşitler	Ortalama Verim (kg/da)	b		a	R ²	% CV
			+, -sh			
Hermes (st)	189.2	0.812	0.10	16.5	0.74	21.7
Sarı-85 (st)	174.2	0.655	0.07	34.8	0.76	18.1
Yılmaz (st)	240.6	1.327	0.11	-41.2	0.85	19.6
Efe 35	235.7	1.236	0.08	-26.8	0.90	14.6
Cemre 35	224.3	0.976	0.08	16.7	0.85	15.6
Genel Ortalama	212.8					
Standartlar Ortalaması	201.3					

Grafik 3. 2022-2023 Yılı Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Stabilite Grafiği

Grafik 4. 2022-2023 Yılı Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Beklenen Lif Verim Grafiği

Çizelge 8a. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme denemeleri 2022 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler		Bitki Boyu (cm)				Çiçeklenme (gün)				Fizyolojik Olum (gün)				İlk Dallanma Yüksekliği (cm)				Yan dal sayısı (adet)				Meyveli dal sayısı (adet)			
		Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)
1	Hermes (st)	89	75	70	73	136	136	143	135	230	177	185	164	-	58	50	61	-	1	2	2	-	1	1	2
2	Sarı-85 (st)	85	69	58	68	139	139	147	141	229	178	193	173	-	48	39	53	-	2	1	2	-	1	2	2
3	Yılmaz (st)	88	81	74	78	139	139	148	139	233	179	189	170	-	59	52	61	-	2	2	2	-	1	2	2
4	Efe 35	88	87	69	89	139	139	145	138	231	177	189	168	-	62	52	64	-	1	1	2	-	1	1	2
5	Cemre 35	83	90	77	85	140	140	145	139	234	177	189	168	-	64	53	67	-	2	2	2	-	1	2	1

Çizelge 8b. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme denemeleri 2022 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler		Meyvede tohum sayısı (adet)				Gövde Çapı (mm)				Teknik Sap Uzunluğu (cm)				Yatma* (1-5)				Soğuğa Dayanıklılık ** (1-5)				Bin Tohum ağırlığı (gram)			
		Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)	Samsun	İzmir (Menemen)	Denizli	İzmir (Tire)
1	Hermes (st)	7	9	8	8	-	-	-	-	68	58	50	61	1	1	1	1	1	1	1	1	6.6	5.5	6.1	4.8
2	Sarı-85 (st)	8	7	8	8	-	-	-	-	67	48	39	53	2	1	1	1	2	1	1	1	6.8	6.2	6.2	5.1
3	Yılmaz (st)	7	9	9	9	-	-	-	-	72	59	52	61	1	1	1	1	1	1	1	1	7.0	5.9	6.3	5.1
4	Efe 35	7	9	9	9	-	-	-	-	66	62	52	64	1	1	1	1	1	1	1	1	7.3	6.3	6.1	5.5
5	Cemre 35	7	9	9	8	-	-	-	-	61	64	53	67	1	1	1	1	1	1	1	1	6.9	6.1	6.1	5.2

*1- Yatma yok 2- Yer ile ana sap arasındaki açı 60° 3- Yer ile ana sap arasındaki açı 30° 4- Yer ile ana sap arasındaki açı 15° 5- Tamamına yakın yatmış
**1- Fideler koyu yeşil 2- Fideler açık yeşil 3- Fideler sarı 4- Fideler kahverengi 5- Fideler tamamen ölmüş

Çizelge 9a. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme denemeleri 2023 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler		Bitki Boyu (cm)			Çiçeklenme (gün)			Fizyolojik Olum (gün)			İlk Dallanma Yükseklği (cm)			Yan dal sayısı (adet)			Meyveli dal sayısı (adet)		
		İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)
1	Hermes (st)	90	76	103	144	105	105	176	150	148	59	47	68	2	1	1	2	1	1
2	Sarı-85 (st)	81	67	89	143	104	102	174	148	146	48	45	50	2	0	1	1	0	1
3	Yılmaz (st)	97	83	111	148	107	108	178	153	151	65	56	74	3	1	1	2	1	0
4	Efe 35	99	86	113	147	105	107	177	151	149	65	56	75	2	1	1	1	1	0
5	Cemre 35	96	80	110	146	107	108	176	152	150	65	56	73	2	3	1	1	2	1

Çizelge 9b. Kışlık Liflik Keten Tarımsal Değerleri Ölçme denemeleri 2023 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler		Meyvede tohum sayısı (adet)			Gövde Çapı (mm)			Teknik Sap Uzunluğu (cm)			Yatma* (1-5)			Soğuğa Dayanıklılık ** (1-5)			Bin Tohum ağırlığı (gram)		
		İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)	İzmir (Menemen)	İzmir (Selçuk)	İzmir (Tire)
1	Hermes (st)	8	9	9	-	-	-	59	47	68	1	1	1	1	2	1	5.5	6.3	6.2
2	Sarı-85 (st)	7	8	8	-	-	-	48	45	50	1	1	1	1	2	1	5.3	6.6	6.2
3	Yılmaz (st)	8	9	8	-	-	-	65	56	74	1	1	1	1	2	1	5.9	6.8	6.3
4	Efe 35	8	9	8	-	-	-	65	56	75	1	1	1	1	2	1	6.3	6.9	6.8
5	Cemre 35	8	8	8	-	-	-	65	56	73	1	1	1	1	2	1	5.5	7.0	6.3

*1- Yatma yok 2- Yer ile ana sap arasındaki açı 60° 3- Yer ile ana sap arasındaki açı 30° 4- Yer ile ana sap arasındaki açı 15° 5- Tamamına yakın yatmış

**1- Fideler koyu yeşil 2- Fideler açık yeşil 3- Fideler sarı 4- Fideler kahverengi 5- Fideler tamamen ölmüş